

Lausunto hallituksen esitykseksi laiksi biopolttoaineista, bionesteistä ja biomassapolttoaineista annetun lain muuttamisesta (HE 72/2023 vp)

Kiitos mahdollisuudesta toimittaa kirjallinen lausunto luonnokseen hallituksen esitykseksi biopolttoaineista, bionesteistä ja biomassapolttoaineista annetun lain muuttamisesta.

Suomen Biokierto ja Biokaasu ry haluaa todeta alkuun, että nyt lausuttavana on kestävyyslaki, mutta tosiasiallisesti tämä säädösesitys tähtää muutoksiin biokaasun verotuksessa. On vaikea kommentoida kestävyyslakiin esitettyjä muutoksia, koska samaan aikaan on tarvetta antaa ehdotuksia vähintäänkin energiaverotuksen toimenpanoon ja energiavero-ohjeeseen, mutta nämä eivät ole tämän lausunnon kohteena.

Biokaasun tuotanto- ja käyttömäärien kasvattaminen edellyttää laaja-alaista ja määrätietoista tarkastelua. Hallitus on esittänyt muutoksia esimerkiksi jakeluvelvoitteeseen. Biokaasusektorin kasvu edellyttää erilaisia ohjauskeinoja. Uusien ohjauskeinojen käyttöönoton lisäksi on erittäin tärkeää, että nykyiset ohjauskeinot ja käytännöt ovat toimivia. Näillä on suuri merkitys biokaasulaitosten kannattavuuteen. Toimivat verotusratkaisut, kestävyysvaatimukset, alkuperätakuujärjestelmävaatimukset ja muut hallinnolliset velvoitteet on tärkeä saada toimiviksi ja kannustavaksi.

2 § Lain suhde muuhun lainsäädäntöön

Suomen Biokierto ja Biokaasu ry ei kannata sellaisenaan esitettyä muutosta kestävyyslain 2. pykälään ja sen soveltamista biokaasun verotuksessa.

5 § Kestävyyskriteerien soveltaminen

Kannatamme 5 §:än 2 momenttiin lisättyä poikkeussäännöstä, jonka mukaan toiminnanharjoittajalta ei kuitenkaan edellytettäisi seuranta- tai hallintasuunnitelmien käyttöönottoa maatalousmaasta peräisin olevista jätteistä ja tähteistä tuotettujen kaasumaisten biomassapolttoaineiden osalta, jos niitä käytetään sähköä, lämmitystä ja jäähdytystä tuottavassa laitoksessa, jonka kokonaislämpöteho on alle 2 MW. **Haluamme huomauttaa, että tämä ei riitä keventämään pienten biokaasulaitosten kestävyysvaatimuksista ja kestävyyden osoittamisesta**

aiheutuvaa hallinnollista taakkaa. Tämän vuoksi esitämme pykälään 5 uutta muotoilua, sekä uutta lukua 4a pienten biokaasulaitosten kestävyyskriteerien osoittamisesta ja uudesta rekisteröintimenettelystä. Lisäksi esitämme riittävää siirtymäaikaa, jotta uusi menettely saadaan käyttöön. Lisäksi esitämme, että myös pienten biokaasulaitosten energiaverotuksen soveltamiseen tulee niin ikään riittävä siirtymäaika, jottei olla tilanteessa, ettei kestävyysjärjestelmää ole vielä saatavissa /haettavissa sovellettaessa jo uusia verotuskäytäntöjä.

Pienille biokaasulaitoksille suurin hallinnollinen taakkaa aiheutuu kestävyyskriteerien täyttymisen osoittamisesta (kestävyyslain luku 3 ja siinä olevat pykälät 12-25). Hallinnollisten kustannusten kohtuullistamiseksi esitämme seuraavia muutoksia biopolttoaineista, bionesteistä ja biomassapolttoaineista annettuun lakiin, jolla mahdollistettaisiin pienten biokaasulaitosten biokaasun kestävyyskriteerien osoittaminen hallinnollisesti nykyistä kevyemmällä menettelyllä.

UUDET PYKÄLÄT JA MUUOTKSET NYKYISIIN PYKÄLIIN

Muutetaan 5 §:n 4 momenttia seuraavasti:

5 § Kestävyyskriteerien soveltaminen

Poiketen siitä, mitä 1–3 momentissa säädetään sovellettavista kestävyyskriteereistä, kaasumaisten biomassapolttoaineiden ei tarvitse täyttää 6, 6 a, 7–10 §:ssä, 10 a §:ssä, 12 §, 13 §, 20 §, 21 §:ssä ja 31 §:ssä säädettyjä kestävyyskriteereitä, jos niitä käytetään sähköä, lämmitystä ja jäähdytystä tuottavassa laitoksessa, jonka kokonaislämpöteho on alle 2 megawattia.

Lisätään uusi 4a LUKU:

4 a LUKU – Alle 2 MW kaasumaisia polttoaineita sähkön, lämmön ja jäähdytyksen tuotantoon käyttävät laitokset

Lisätään uusi pykälä 30 a:

30 a § Kestävyyskriteerivaatimukset

Toiminnanharjoittajat, joiden biokaasulaitoksen kokonaislämpöteho on alle 2 megawattia ja tuottavat maatalousbiomassasta ja jätteistä sähköä, lämmitystä ja jäähdytystä tuottaman polttoaineen katsotaan olevan kestävä.

Lisätään uusi pykälä 30 b:**30 b § Rekisteröinti-ilmoituksen sisältö ja viranomaisen ilmoitus rekisteröinnistä**

Edellä 30 a §:ssä tarkoitetussa ilmoituksessa on oltava rekisteröintiä varten tarpeelliset tiedot toiminnanharjoittajasta, ympäristöluvasta tai sen tarpeesta annetusta lausunnosta sekä laitoksen käyttämistä syötteistä. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ilmoituksen sisällöstä. Viranomainen ilmoittaa toiminnan rekisteröinnistä viipymättä ilmoituksen tekijälle.

Lisätään uusi momentti 31 §:ään:

Velvoite ei koske luvun 4 a mukaista toimintaa.

Lisätään uusi kohta 37 §:ään

3) antaa 30 b §:n mukaisessa rekisteröinti-ilmoituksessa vääriä tietoja ympäristöluvasta tai laitoksen raaka-aineista,

Muutetaan lain voimaantuloa seuraavasti:

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Vuoden 2024 aikana tuotetut, valmistetut tai käytetyt 4 a luvun mukaiset biokaasuerät ja niiden raaka-aine-erät katsotaan kestäviksi, jos toiminnanharjoittaja toimittaa rekisteröinti-ilmoituksen Energiavirastolle viimeistään 30 päivänä heinäkuuta 2024.

Perustelut:

- Uusiutuvan energian direktiivi (RED2, eikä päivitetty direktiivi RED3) ei edellytä kestävyysjärjestelmää alle 2 MW:n laitoksilta. Direktiivissä asetettu 2MW raja-arvo on tarkkaan harkittu ja sitä sovelletaan

myös muissa EU-maissa. Uusiutuvan energian direktiivin päivityksen yhteydessä (ns. RED3) ei nähty tarvetta muuttaa raja-arvoja. On myös huomattava, että RED2 on energiaverodirektiiviä huomattavasti uudempaa sääntelyä. RED2:ssa laitospöytäkirjoja on tehty nimenomaisesti hallinnollisia kustannuksia rajaamaan ja koska direktiivin laatimisen aikoihin kyseistä pöytäkirjoa pienempien laitosten kestävyysjärjestelmiin velvoittamisen ei arvioitu tuottavan kestävyyskytkeyttä.

- Useassa EU-jäsenmaassa ei edellytetä alle 2 MW biokaasulaitoksilta kestävyysjärjestelmää. Esimerkkejä maista, joissa ei edellytetä kestävyysjärjestelmää pieniltä laitoksilta: Saksa, Ranska, Tšekki ja Tanska. Italiassa halutaan, että myös alle 2 MW:n laitoksissa tuotettu biokaasu on osoitettu kestäväksi. Italiassa tämä on toteutettu siten, että biokaasulaitokset, jotka käsittelevät tietyn verran lantaa, katsotaan olevan kestäviä, kun ne tekevät asiasta ilmoituksen viranomaisille.
- Arviomme mukaan ehdotus ei lisää pientuottajien (> 1 GWh ja alle 2MW) ympäristösuojellista tasoa eikä vaikuta kestävyysjärjestelmään. Sen sijaan ehdotus lisää toiminnanharjoittajien hallinnollista taakkaa ja suoraa kustannuksia. Hallitusohjelmassa halutaan vähentää yrityksille kohdistuvaa hallinnollista taakkaa ja edistää investointimenettelyiden sujuvuutta. Lisäksi hallitus on sitoutunut siihen, ettei se nosta maatalojen kustannuksia. Kestävyysjärjestelmän vaatiminen pientuottajilta (> 1 GWh ja alle 2MW) ei tuo ympäristöllistä lisäarvoa, vaan sen sijaan lisää hallinnollista taakkaa perustelumuistion mukaan noin 11 000 euroa kertaluonteisesti ja tuhansia euroja vuosittain. Arviomme mukaan yksittäiselle toiminnanharjoittajalle kustannus voi olla selvästi suurempi. Esimerkiksi maatilamittakaavan omaan tai naapurin käyttöön lämpöä tuottavat laitokset eivät pääsääntöisesti edes mittaroi tarkkaan tuottamansa lämmön määrää, vaan tuotetun lämmön määrä arvioidaan laitteistotehojen, arvioitujen hyötysuhteiden ja käyttötuntien perusteella. Tarkka lämpömäärän mittarointi edellyttää siis uusia mittareita ja myös näiden mittareiden säännöllistä kalibrointia. Erityisen monimutkainen kestävyysjärjestelmä on niille laitoksille, jotka käsittelevät useita eri agri-biomassasyötteitä.
- Pidämme kestävyysjärjestelmään liittyviä pakollisia kustannuksia kohtuuttomina ottaen huomioon laitosten pienet kokoluokat ja verrattuna muihin hallinnollisiin menettelyihin. Energiaviraston päätös suppean toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän hyväksymisestä maksaa 4 000 euroa, kun valtioneuvoston asetuksen ELY:n maksullisista suoritteista (1375/2022) maksutaulukon kohdan A mukaisesti suurien IED laitosten (eli suuret kaivokset, suurteollisuus, kuten Kemian sellutehdas tai Nesteen Porvoon jalostamo) laaja määräaikaistarkastus maksaa 1 397 euroa. SBB:n mielestä yksinkertaiset kestävyysjärjestelmät tulisi pystyä tekemään rekisteröintimenettelyllä. RED II - direktiivin 15 artiklan mukaan jäsenmaiden tulee varmistaa, että hyväksyntä-, sertifiointi- ja toimilupamenettelyjä koskevat kansalliset säännöt ovat oikeasuhteisia ja tarpeellisia ja edistävät energiatehokkuuden ensisijaisuutta koskevan periaatteen täytäntöönpanoa. Lisäksi artiklan kohdassa 2 (d) edellytetään, että hajautettuihin laitteisiin ja energian tuottamiseen uusiutuvista lähteistä ja sen varastointiin sovelletaan yksinkertaistettuja ja kevyempiä lupamenettelyjä, mukaan lukien yksinkertainen ilmoitusmenettely.
- Perustelumuistion mukaan muutosesitys koskee 20-30 yritystä. Arviomme mukaan kohteiden lukumäärä tulee kasvamaan, koska maatalo- että teollisuuskohtaiset biokaasulaitoksia on suunnitteilla lisää useita kymmeniä jo lähivuosien aikana. Tämä tulee lisäämään Energiaviraston työtaakkaa yhdistettynä muilla RED3:n tuomilla lisähenkilöresurssintarpeilla.

- Energiaverotuksessa käytettävä keinotekoinen raja-arvo johtaa helposti siihen, että tuotanto rajoitetaan raja-arvojen alle. Käytännössä toimijat voivat rajoittaa energian tuotantoa alle raja-arvojen, mikä ei ole järkevää ilmasto- ja energiapoliittisesti.

Kommentit biokaasun verotuksen epäjohtonmukaisuuksiin sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetussa laissa (1260/1996, jäljempänä sähköverolaki)

Esitämme, että biokaasun kestävyysvaatimuksia täsmennetään sähköverolain ja kestävyyslain soveltamisessa.

Perustelut:

- Biokaasun verotuksessa ja kestävyysvaatimusten soveltamisessa on epäjohtonmukaisuutta. Sähköverolaissa viitataan biokaasun tuotantomääriin, kun taas kestävyyslaissa viitataan biokaasun käyttökohteeseen, jossa biokaasua siis käytetään. Sähköverolaissa verotuksen määräytyminen perustuu voimalaitoksessa tuotetun sähkön ja lämmön verotukseen, biokaasun ja maakaasun kohdalla tarkastelu kohdistuu biokaasulaitokselta lähtevään polttoaineeseen. Kuitenkin myös biokaasun kohdalla biokaasun tuotanto (polttoaineen tuotanto) ja polttoaineen hyödyntäminen (voimalaitos) ovat kaksi eri yksikköä ja kestävyysvaatimuksia tulee soveltaa sen mukaisesti. Myös perustelumistiössä oleva maininta tukee tätä tulkintaa *”Poikkeussäännös koskisi pääasiassa sellaista sähköverolain mukaista toimijaa, joka tuottaisi lämmitysbiokaasua yli 1 GWh:a vuodessa ja käyttäisi sitä kokonaislämpöteholtaan alle 2 MW:n laitoksessa.”*

Esimerkiksi:

- Jos 0,9 GWh/a tuottava biokaasulaitos toimittaa biokaasun 10 MW lämpölaitokseen à biokaasu on pientuottaja, jolloin kaikki pientuottajan tuottama biokaasu on verotonta paikallisesti käytettynä. Täten lämmitysbiokaasun kestävyyttä ei tarvitse osoittaa.
- tai
- Jos 10 GWh/a tuottava biokaasulaitos toimittaa biokaasun 1,5 MW lämpölaitokseen à Biokaasun kestävyyttä ei tarvitse osoittaa, koska lämpölaitos on alle 2 MW lämpöteholtaan.
- Biokaasun verotuksen tulisi olla yhdenmukainen yleisten verotuskäytäntöjen kanssa. Energiaverotuksen biokaasun pientuottajan kokoluokkamääritelmä on eritasoinen kuin sähköverolaissa muuten käytetyt kokoluokat tahi kestävyyslaki. Sähköverolain mukaan biokaasun pientuottaja on laitos, joka tuottaa biokaasua enintään 1 GWh kalenterivuodessa. Sähköverolain mukaan verotonta on alle 800 MWh:n sähköntuotanto/vuosi. Ko. kokoluokan sähköä tuottava biokaasulaitos tarkoittaa kokoluokkaa, joka tuottaa biokaasua kokonaisenergiana ~2,7 GWh/vuosi

(lämpöä tulisi luokkaa 2,4 GWh:ta, jos samasta biokaasumäärästä tuotettaisiin pelkkää lämpöä 90 %:n hyötysuhteella). Eli tämä 1 GWh:n kokonaislämpötehoraja on monta kertaa alempi kuin mitä on sähkön pientuottajan raja. Sähköverolain mukaan *voimalaitoksella* tarkoitetaan tietyllä alueella toimivaa toiminnallista kokonaisuutta, jonka tarkoituksena on tuottaa sähköä taikka sähköä ja lämpöä sekä varastoida sähköä sähkövarastossa; voimalaitosalueella ylijäämälämpöä tai ympäristön lämpöä hyödyntävien lämpöpumppujen ei katsota kuuluvan voimalaitoskokonaisuuteen;

- Biokaasun käyttöön lämmöntuotannossa ja työkonikäytössä on tehty muutoksia. Muutosten myötä verotuksen piiriin tulee uusia toimijoita. Epäselvät verotusratkaisut vaikeuttavat kannattavuuslaskelmien tekemistä ja voivat näin vaikeuttaa biokaasulaitosinvestointien toteutumista.

Lisätiedot

Anna Virolainen-Hynnä, Toiminnanjohtaja, Suomen Biokierto ja Biokaasu ry
Eteläranta 10, 00131 Helsinki, Finland +358 400 987 805 | anna.virolainen-hynna@biokierto.fi